

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра романо-германської філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету іноземних мов

Світлана ВІРОТЧЕНКО

« 30 » травня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до романської філології

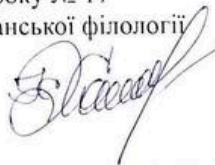
рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	035 Філологія
освітня програма	Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова; Переклад (іспанська та англійська мови); Французька мова та література і переклад та англійська мова
спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська; 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша-іспанська; 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша-французька
вид дисципліни	вибіркова
факультет	іноземних мов

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету іноземних мов
«30» червня 2025 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: ЧЕРКАШИНА Тетяна Юріївна, доктор філологічних наук,
професор, професор ЗВО кафедри романо-германської філології факультету іноземних мов
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

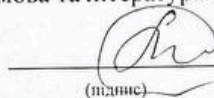
Програму схвалено на засіданні кафедри романо-германської філології
Протокол від «25» червня 2025 року № 17
Завідувач кафедри романо-германської філології

к.ф.н., доц. Ірина ХОЛМОГОРЦЕВА

Програму погоджено з гарантами освітньо-професійних програм Англійська мова та
література і переклад та друга іноземна мова; Переклад (іспанська та англійська мови);
Французька мова та література і переклад та англійська мова
назва освітньої програми

Гарант освітньої програми Англійська мова та література і переклад та друга іноземна
мова

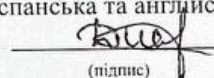

Людмила СОЛОЩУК

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми Переклад (іспанська та англійська мови)

Діана ПЕСОЦЬКА

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми Французька мова та література і переклад та англійська мова

Марія БСЛЯВСЬКА

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету
іноземних мов Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

“30” червня 2025 року, протокол № 7

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

к.п.н., доц. Анна КОТОВА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Вступ до романської філології» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки перший освітньо-науковий рівень (бакалаврський)

спеціальності 035 Філологія

спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська; 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша-іспанська; 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша-французька

освітніх програм Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова; Переклад (іспанська та англійська мови); Французька мова та література і переклад та англійська мова

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Вступ до романської філології» є формування у студентів фундаментальних уявлень про романо мовний світ, історію, розвиток та сучасне побутування романських мов.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є ознайомлення студентів з кількістю романських мов, їх класифікацією, зоною їх розповсюдження та соціальними функціями, проблемою їх структурної спільності, історичними факторами їх створення; роллю латинської мови у формуванні романських мов, проблемами народної латині; ознайомлення з письмовими свідками народної латині та першими пам'ятками романських мов; показ спільних і відмінних рис романських мов.

1.3. Кількість кредитів 3

1.4. Загальна кількість годин 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	
Семестр	
3-й	
Лекції	
32 год.	
Самостійна робота	
58 год.	

1.6. Перелік компетентностей, що забезпечує дисципліна

ОП Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати задачі і проблеми в галузі філології (лінгвістики, та перекладу) під час виконання професійної діяльності або навчання, що передбачає вдале обґрунтування власних висновків, а також застосування положень і методів відповідної науки і характеризується певною невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК16. Здатність розуміти сутність і соціальну значущість своєї майбутньої професії, виявляти до неї стійкий інтерес.

Фахові компетентності :

ФК1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий аналіз англійських та німецькомовних / французьких / іспаномовних / італомовних/китайськомовних текстів різних стилів і жанрів.

ОП Переклад (іспанська та англійська мови)

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) в процесі фахової діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та певною невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності.

ЗК11. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Оволодіння загальнонауковими знаннями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

ЗК15. Здатність проведення досліджень на належному рівні, що гарантує достовірність результатів, валідність їх використання у конкретних умовах.

Фахові компетентності :

ФК1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК8. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та перекладу іспаномовного тексту.

ФК9. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК11. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий аналіз іспаномовних текстів різних жанрів і стилів.

ФК17. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ОП Французька мова та література і переклад та англійська мова

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати задачі і проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) в процесі фахової діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та певною невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності.

ЗК11. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Оволодіння загальнонауковими знаннями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

ЗК12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності :

ФК1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК8. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та перекладу франкомовного тексту.

ФК9. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК11. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий аналіз франкомовних текстів різних жанрів і стилів.

ФК16. Знання про звуки французької мови і закономірності їх поєднання; про фонетичні процеси, знання фонетичної транскрипції та фонематичні навички мовлення (рецептивні і репродуктивні); уміння сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні франкомовні тексти.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує ця дисципліна

ОП Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова

ПРН2. Здійснювати пошук і використання інформації, необхідної для ефективного виконання професійних завдань, професійного і особистісного розвитку: добирати інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати, презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий аналіз англійськомовних / німецькомовних/ франкомовних / іспаномовних/ італомовних/ китайськомовних текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення, пов'язані з англійською мовою та другою іноземною мовою, й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ОП Переклад (іспанська та англійська мови)

ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН7. Розуміти основні проблеми філології в цілому та романської філології зокрема та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію іспанської літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий аналіз іспаномовних текстів різних жанрів і стилів.

ПРН19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі романської філології (перекладу включно).

ОП Французька мова та література і переклад та англійська мова

ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН7. Розуміти основні проблеми філології в цілому та романської філології зокрема та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію французької літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий аналіз франкомовних текстів різних жанрів і стилів.

ПРН19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі романської філології (перекладу включно).

1.8. Пререквізити:

знання французької, іспанської, італійської мови на рівні A1-A2.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Романські мови. Загальна характеристика.

Поняття романських мов. Класифікація романських мов. Креольські мови.

Тема 2. Історія появи й ствердження романських мов.

Романізація. Теорія стратів. Латина. Народна латина.

Тема 3. Сучасний романо-мовний світ.

Французька мова. Іспанська мова. Італійська мова. Португальська мова. Румунська мова.

Тема 4. Структурно-типологічна характеристика романських мов.

Фонетична система романських мов. Граматична система романських мов. Лексична система романських мов.

Тема 5. Романістичні студії.

До історії питання. Сучасні романістичні дослідження. Романістика в Каразінському університеті.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Тема 1. Романські мови. Загальна характеристика.	14	4	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Історія появи й ствердження романських мов.	16	6	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Сучасний романо мовний світ.	20	10	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Структурно-типологічна характеристика романських мов.	20	10	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Романістичні студії	20	2	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	32	-	-	-	58	-	-	-	-	-	-

4. Теми практичних занять

Навчальним планом практичні заняття не передбачені.

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість Годин		Форми контролю
		Денне	Заочне	
1	Тема 1. Опрацювання фахової літератури з тематики курсу.	28		Включено до поточного та підсумкового контролю
2	Тема 2. Виконання двох завдань самостійної роботи через платформу Moodle	30		
	Усього годин	58		

6. Індивідуальні завдання

Не передбачені навчальним планом.

7. Методи навчання

Лекція, пояснення, робота з книгою, ілюстрація, вправа, аналітичний, дедуктивний, індуктивний, проблемний, дослідницький.

8. Методи контролю

1. Метод письмового контролю: підсумковий тест множинного вибору.
2. Метод поточного контролю (практичні самостійні роботи через систему Moodle).
3. Метод самоконтролю.

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів неформального навчання, якщо його зміст і результати відповідають меті та результатам навчання дисципліни «Вступ до романської філології»

Результати неформального навчання можуть бути визнані за наявності підтверджуючих документів (сертифікатів, довідок, описів навчальних програм), якщо вони засвідчують досягнення результатів навчання, співвідносних із цілями курсу.

Прикладами релевантної неформальної освіти можуть бути:

- онлайн-курси (Coursera, Prometheus тощо) за темами, що пов'язані із теоретичними аспектами романської філології;
- участь у сертифікованих тренінгах і семінарах, присвячених граматиці французької мови;
- сертифіковані програми з фонетики французької мови та тем, що входять у робочу програму навчальної дисципліни.

Процедура визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна. Рішення ухвалюється комісією факультету

9. Схема нарахування балів

Самостійна робота (Теми 1-5)	Залікова робота	Сума
40	60	100

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 20 балів з навчальної дисципліни під час виконання завдань самостійної роботи.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Критерії оцінювання:

Оцінювання складається з двох компонентів: (1) робота в семестрі (40 балів); (2) залік (60 балів)

(1). Робота в семестрі. Студент отримує бали за виконання завдань самостійної роботи (40 балів). Самостійна робота складається з виконання двох письмових завдань через систему Moodle. Максимально можливий бал за виконання кожного – 10 балів.

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи:

10 балів: розгорнута, максимально повна відповідь;

8 балів: розгорнута повна відповідь, в якій бракує деякої інформації, яка, проте, не має ключового значення;

6 балів: відповідь в достатньому обсязі, допускається опущення певної частини інформації;

4 бали: відповідь в припустимому обсязі, певна частина інформації пропущена, наявні окремі помилки;

2 бали: відповідь в мінімальному припустимому обсязі, значна частина інформації пропущена, наявні серйозні помилки;

0 балів: відповідь в недостатньому обсязі, випущена більша частина ключової інформації; інформація перевернена або спотворена / відсутність відповіді взагалі.

А також підготовки відеодоповіді (загальною тривалістю до 5 хвилин) з однієї з проблем романської мови, літератури, історії, культури, цивілізації самостійно чи в групі з 2-4 студентів та представленням цієї доповіді на всеукраїнській студентській науковій конференції «Романські мови та цивілізація», що проводиться в поточному семестрі кафедрою романо-германської філології факультету іноземних мов Харківського

національного університету імені В. Н. Каразіна. Максимально можливий бал за виконання завдання – 20 балів.

Критерії оцінювання відеодоповіді:

Аспект оцінювання відеодоповіді	Кількість балів
Адекватність обсягів відеоматеріалу та усного складників	3
Структура відеодоповіді (вступ, основна частина, висновки)	3
Повнота розкриття теми	3
Адекватність теоретичного підґрунтя, емпіричного матеріалу і методів	3
Оформлення відеодоповіді	3
Усна подача відеодоповіді	3
Академічна доброчесність і відсутність запозичень	2
Загалом	20

(2) Залік (60 балів) проходить в письмовій формі у вигляді написання тесту множинного вибору (60 питань, 4 варіанти відповіді, за кожен правильну відповідь студент отримує 1 бал, сумарно набирає 60 балів).

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для заліку
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

Черкашина Т. Вступ до романської філології: підручник. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 156 с.

Допоміжна література

1. Магушинець І. Вступ до романської філології. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2009. 79 с.
2. Лучкевич В. В. Вступ до романського мовознавства. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2014. 140 с.
3. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. Київ: Академія, 2014. 368 с.
4. Голубовська І. О. Вступ до мовознавства. Київ: Академія, 2016. 320 с.
5. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація. Київ: Академія, 2012. 288 с.
6. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства. Київ: Академія, 2006. 424 с.
7. Данилич В. С. Становлення національної мови Іспанії (за пам'ятками писемності XII – першої чверті XVI ст.). Київ: КНЛУ, 2007.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Вступ до романської філології: дистанційний курс (розробник ЧЕРКАШИНА Тетяна Юріївна: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3084>